

Novoteks

GLASILO DELAVSKEGA SVETA

LETO IV. ★ 1963 ★ ŠT. 7

NOVOTEKS

glasilo delavskega sveta

Tekstilne tovarne

NOVOTEKS

Novo mesto

1963

Letnik IV.

Št. 7 (34)

Julij

Izdaja:

delavski svet

Ureja:

uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Samo Medic

Naslov uredništva:

Novoteks, Novo mesto

Foersterjeva 10

telefon 21-030

Zunanja oprema:

Bojan Brovet

Tisk naslovne strani

in vezava

Valvasorjeva tiskarna

in knjigovoznica

Videm-Krško

Naklada:

850 izvodov

VSEBINA:

Katastrofalni potres v Skopju

Iz dela občinske skupščine Novo mesto

Nesreče pri delu

Bolezenski izostanki v mesecu juniju 1962 in 1963

Ostri vrh

Razvitje gasilskega prapora

Pet dni v sončni Italiji

Nekaj o delu avto-moto sekcije Novoteks

Naša kronika

Ekskurzija novomeške podružnice ZIT'TIS-a

Ne delajmo tako

Izlet na Hmeljnik

KATASTROFALNI POTRES V SKOPJU

V petek 26. julija 1963 je vse člane našega kolektiva pretresla vest o katastrofalnem potresu v Skopju. Prvim novicam niti nismo mogli verjeti. Toda kasnejše vesti so nam ta tragični dogodek potrdile. Ob 5.17 uri zjutraj, ko je večina ljudi še spala, je močan potres porušil ali poškodoval večino poslopij v Skopju in pokopal pod ruševinami več tisoč spečih ljudi. Porušene so stavbe: hotel Makedonija, Dom JLA, železniška postaja, poštno poslopje, poslopje občine in Radia, več šol, več bank, nad sto novih večnadstropnih stanovanjskih hiš, več kinematografov, hotel Skopje, muzej, narodna biblioteka in druge.

Toda materialna škoda se da nadomestiti, nikoli pa ne moremo nadomestiti človeških žrtev. Vsak dan slišimo o novih žrtvah, ki so jih izkopali iz ruševin. Globoko sočustvujemo z družinami in sorodniki umrlih in z vsem prebivalstvom mesta Skopje.

Prebivalci Skopja pa v nesreči niso ostali sami. Vsi prebivalci in organizacije socialistične Jugoslavije so jim priskočili na pomoč. Pa tudi iz inozemstva dnevno prihaja pomoč. Pomoč je raznovrstna: hrana, sanitetni material, šotori, tekstilno blago, gradbeni material, tehnični stroji, denarna sredstva itd. V vseh mestih so pripravljeni na sprejem evakuiranih prebivalcev Skopja. Na tisoče ljudi je pripravljeno dati kri za poškodovane v Skopju.

Tudi naše podjetje je poslalo pomoč Skopju. Poslali smo 502 m blaga iz česane volnene preje v skupni vrednosti 2,884.994 din. Člani sindikalne podružnice v obratu I. v Novem mestu so se odrekli enodnevnu zaslužku, 139 pa jih je pripravljeno dati kri. Člani sindikalne podružnice v obratu II. v Metliki pa so se odrekli dvodnevnu zaslužku, 93 pa jih je pripravljeno dati kri.

Vendar bo kljub izdatni pomoči potrebno vložiti mnogo truda, da bomo lahko obnovili Skopje, kajti v tej katastrofi je bilo uničenih ali enesposobljenih za bivanje 80 % stanovanjskih in javnih poslopij. Osebna imovina več deset tisoč družin je uničena. Osnovni komunalni objekti, vodovod, kanalizacije, električno omrežje itd. so prav tako poškodovani in ne funkcionirajo. Zelo so poškodovane tudi poštne, telegrafске in telefonske zveze.

Toda prepričani smo, da bodo iz Skopja kmalu izginile ruševine. Zgradili bomo novo, še lepše Skopje, glavno mesto Makedonije.

IZ DELA OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

Nova občinska skupščina v Novem mestu je začela z delom. Na prvi seji so izvolili za predsednika tov. Sergeja Thorževskega, za podpredsednika pa tov. Andreja Grčo. Seje zbora delovnih skupnosti bo vodil tov. Ivan Kočevar, seje občinskega odbora pa tov. ing. Vlado Pavec. Izvoljeni so bili tudi člani za okrajno skupščino, ki bodo zastopali našo občinsko skupščino. Nadalje sta bili imenovani komisiji za volitve in imenovanja ter komisija za pripravo novega statuta občine.

Na drugi seji so člani občinske skupščine izvolili odborniške komisije, svete občinske skupščine in razne komisije ter upravne odbore skladov.

Sveti občinske skupščine so naslednji:

- 1) svet za splošne in notranje zadeve,
- 2) svet za družbeni plan in finance,
- 3) svet za industrijo in obrt,
- 4) svet za kmetijstvo in gozdarstvo,
- 5) svet za blagovni promet in turizem,
- 6) svet za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve,
- 7) svet za prosveto in telesno vzgojo,
- 8) svet za kulturo,
- 9) svet za zdravstvo,
- 10) svet za zdravilišča,
- 11) svet za socialno varstvo in varstvo družine,
- 12) svet za delo in delovna razmerja.

Poleg svetov je še 18 raznih komisij in 10 upravnih odborov skladov. V vseh teh organih bo sodelovalo približno 260 članov.

Člani občinske skupščine so poslušali poročilo o aktualnih gospodarskih problemih občine Novo mesto.

Če hočemo uspešno razvijati gospodarstvo na področju naše občine moramo vlagati znatno večje napore kot razvitejša področja, zlasti za pridobivanje ustrezne strokovne delovne sile. Tudi fluktuacija delovne sile predstavlja problem na našem področju.

Gradnja tovarne ravnega stekla se odvija po predvidenem programu. Do sprememb je prišlo v investicijskem programu in v glavnem projektu. Prvotno je bilo predvideno, da se bo strojna oprema uvozila iz zapadnih držav. Ker pa ni bilo na razpolago ustreznih deviznih sredstev, se je bilo treba preorientirati na uvoz opreme iz Poljske, za kar je bilo mogoče zagotoviti potrebna devizna sredstva. Ker pa se je moral s tem spremeniti tudi sam tehnološki proces, ki zahteva večje prostorninske in površinske dimenzije, se je

predračunska vsota investicije povečala od 1.605 milijonov na 2.160 milijonov. Zemeljska dela na tem objektu bodo kmalu končana. Predvideno je, da bo glavna hala zgrajena do 15. novembra 1963, peč in raztezovalnica pa do konca marca 1964. Tovarna bo začela obratovati v oktobru 1964.

Tudi investicijska dela v novem obratu "NOVOLES" v Straži potekajo po predvidenem programu. Podjetje namerava preusmeriti svojo proizvodnjo finalnih proizvodov na izdelavo furniranega pohištva.

Stanje v tovarni perila "Labod" Novo mesto se je nekolikoboljšalo. Polletni plan proizvodnje je bil dosežen s 101 %, osebni dohodki pa so se dvignili za 13,4 %. Podjetje si je iz posojila občinske skupščine Novo mesto in posojila Splošne gospodarske banke nabavilo nekatere najnujnejše stroje. Največji problem za podjetje so pretesni prostori. Možnost rešitve bi bila z izselitvijo obrata Novoles v Novem mestu. Končna odločitev pa bo izhajala iz materialnih pogojev, pod katerimi bi Novoles predal omenjene prostore.

V industriji motornih vozil delajo v zelo tesnih prostorih. Proizvodnja se je povečala, zato so morali manjkajoče strojne kapacitete nadomestiti z uvedbo nadurnega dela v nočni izmeni in najeti prostore izven območja tovarne. Nekatera dela opravljajo na prostem (na dvorišču), kjer pa so izpostavljeni vsem vremenskim nepravilnostim. V zimskem obdobju ustavijo nekatera dela v pomožnih oddelkih. Prav tako nimajo potrebnih skladiščnih prostorov in tako je material izpostavljen riziku popolnega ali delnega uničenja.

O nemogočih delovnih pogojih in urbanistični rešitvi lokacije IMV-a je razpravljala posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov podjetja, občine, okraja in republike ter zastopnikov KGPK. Ta komisija je nakazala rešitev problema tako, da se poišče primerna lokacija Mlekarne in izgradi nova manjšega obsega. Odstranitev mlekarne zahteva tudi sanitetna inšpekcija.

Z majhnimi gradbenimi investicijami in z vključitvijo Mlekarne bi bila omogočena IMV-u proizvodnja po programu, kolektiv pa bi dobil tudi prepotrebne sanitarne prostore.

Zaradi preskrbe prebivalcev z mlekom v času izgradnje nove Mlekarne, pa bi bilo dogovorjeno z ljubljanskimi mlekarnami.

Člani občinske skupščine so razpravljali tudi o predlogu o ustanovitvi šole za zdravstvene delavce v Novem mestu. Zaradi velikega navala na nekatere srednje šole ima naša mladina le nekoliko možnosti, da se vključi v izobra-

ževanje v drugih večjih centrih Slovenije. Zato je potrebno skrbeti za načrtno širjenje srednjih in strokovnih šol. Kadrovske potrebe za razne poklice so v naši občini še velike, med te spadajo tudi zdravstveni delavci. V okraju Ljubljana deluje samo ena šola za zdravstvene delavce, ki pa ne more zadostiti vsem potrebam. Zavod SRS za zdravstveno varstvo v Ljubljani je predlagal okrajni skupščini, da se ustanovi taka šola v Novem mestu. Učno osebje, šolski prostori, finančna sredstva so zagotovljeni, prav tako bo zadostno število prijavitelcev. Samo za potrebe štirih občin (Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje) bi morala šola delovati 12 do 14 let.

Občinska skupščina je sprejela sklep, da se ustanovi šola za zdravstvene delavce.

Na prihodnji seji občinske skupščine pa bodo člani razpravljali o polletni izvršitvi programa razvoja občine Novo mesto in o resoluciji o izdelavi programa razvoja občine Novo mesto v razdobju 1964 - 1970.

S. B.

NESREČE PRI DELU, NA POTI NA DELO IN Z DELA v drugi polovici junija 1963

15. junija se je ponesrečila pri delu Katica Mlinarič, delavka v predilnici česane preje v Metliki.

Imenovana je šla v času odmora v nočni izmeni na dvorišče tovarne na sveži zrak. Ker je bila tema, je stopila na žebelj ter se zbodla v stopalo desne noge. Pozneje je prišlo do komplikacij, tako da je morala iskati zdravniško pomoč.

Ta nezgoda nas opozarja, da moramo skrbeti za red tudi na dvorišču tovarne, če hočemo preprečiti podobne nesreče ali pa prepovedati sprehajanje po dvorišču med službenim časom, posebno tam, kjer dvorišče ni razsvetljeno.

19. junija se je ponesrečil na poti na delo Janez Mežnar, pralec voine.

Imenovani se je peljal s kolesom iz Velikega Slatnika na delo. Zaradi od dežja izprane ceste je padel s kolesa ter si poškodoval koleno desne noge, tako da je moral iskati zdravniško pomoč v bolnišnici.

26. junija se je ponesrečil pri delu Stanko Vaupotič, urejevalec vzorcev in kolekcij v skladišču gotovega blaga.

Imenovani je v skladišču gotovega blaga rezal vzorce za kolekcijo. To delo je opravljal na lestvi, ki je montirana v skladišču. Ko je vzorce narezal, je šel po lestvi dol. Zaradi neprevidne hoje in spolzkih stopnic mu je spodrsnilo, tako da je padel ter udaril z levo ramo ob polico za nameščanje gotovega blaga ter se težje poškodoval. Moral je takoj iskati zdravniško pomoč v bolnišnici.

Tudi lestve so lahko zelo nevarne ter lahko pride do težkih poškodb, če jih pravilno ne uporabljamo ali pa če so v slabem stanju. Zato je treba pravilno hoditi po lestvah, tako kot zahtevajo varnostni predpisi. Lestve je treba tudi večkrat pregledati in jih popraviti ali pa jih zamenjati z novimi.

26. junija se je ponesrečila na poti na delo Anica Srebrnjak, delavka na strižnem stroju.

Imenovana se je peljala iz Velikega Slatnika z mopedom na delo. Na Malem Slatniku pa jo je na ovinku spodneslo, tako da je padla ter si poškodovala komolec leve roke in je takoj morala iskati zdravniško pomoč v bolnišnici.

29. junija se je ponesrečil pri delu Anton Staniša, strojni ključavničar.

Imenovani je varil komad železa. Ko je obračal komad na drugo stran, je potegnil varilna očala navzgor. Ko je hotel očala spet potegniti na oči, je v isti roki držal varilno žico, ki je bila še vroča, in z njo zadell v levo oko ter si ga delno poškodoval. Zaradi resnosti poškodbe je moral takoj iskati zdravniško pomoč.

Mirko Jakša

BOLEZENSKI IZOSTANKI V MESECU JUNIJU 1962 in 1963

Naslednja tabela vam bo prikazala bolezenske izostanke po obratih za mesec junij 1963 v primerjavi z mesecem junijem 1962.

Oddelki	junij 1962				junij 1963			
	Štev. vseh boln. dni	% na delov. dni	Število boln. dni brez porodniške in nege druž. član.	% na delov. dni	Štev. vseh boln. dni	% na delov. dni	Štev. boln. dni brez porod.	% na delov. dni
Uprava	74	4,18	30	1,69	84	4,48	70	3,73
Tkalnica	505	8,99	202	3,59	711	9,90	500	6,83
Predil.	158	8,35	124	6,55	138	6,90	113	5,50
Apret.	217	8,70	189	4,37	200	8,16	189	7,71
Zun.obr.	37	2,63	36	2,62	22	1,76	22	1,76
Prediln.								
Metlika	301	5,12	196	3,33	385	7,16	285	5,30
Skupaj:	1.292	6,78	697	3,65	1.540	7,65	1179	5,85

Iz zgornje tabele je razvidno, da je bil v mesecu juniju najvišji procent bolezenskih izostankov v letošnjem letu, kar je izreden primer za ta poletni mesec, saj statistika zadnjih let izkazuje precejšen padec bolezenskih izostankov v mesecu juniju. Predvsem je vzrok za tako visok porast izostankov epidemija ošpic, za katerimi je obolelo veliko otrok, in so morali družinski člani ostati doma. Pa tudi nezgode izven dela in pri delu so bile v juniju precej v porastu.

Največ bolezenskih izostankov ima zopet obrat apretura s 7,71 %, sledi tkalnica s 6,83 % ter predilnica mikane preje s 5,50 %. Najnižji procent bolezenskih izostankov ima zunanji obrat z 1,76 % ter uprava s 3,73 %.

Največ bolezenskih izostankov je bilo:

nega družinskega člana	343 dni izostankov,
nezgode izven dela	143 dni izostankov,
razne ženske bolezni	124 dni izostankov,
nezgode pri delu	78 dni izostankov, itd.

Mirko Jakša

OSTRI VRH

Ko je v začetku marca 1942 odšla večja skupina mladih Novomeščanov v partizane, je večina odšla v roške gozdove. Na Frati pod Brezovo rebrijo smo ostali le trije novinci. Skupno s tovariši Duletom, Silvom in Edijem smo tvorili osnovo 3. čete I. dolenjskega bataljona. Vsa orožitev čete je bila 1 puška in 2 pištoli, ki sta ju imela komandir Dule in komisar Silvo. Novinci pa smo imeli le nože.

Naloga čete je bila, držati vezo z ostalima četama, ki sta bili na področju Sv. Petra, ter zbirati vojaški in sanitetni material in hrano. Poleg tega smo sprejemali novince, ki so prihajali v partizane in varovali smo terenske delavce, ki so se večkrat zbirali na Frati ali v Bližnji okolici.

Gostoljubno streho sta nam nudila takratni logar na Frati Jože Zupančič in njegova žena Justina.

Ker je bilo na Frati zbirališče tovarišev, ki so prihajali v partizane, sem dobil nalogo, da pregledam vse orožje, ki so ga prinesli s seboj. Manjše okvare sem takoj popravil, večje pa kasneje, ko je bil čas.

Tako je hitro prešlo nekaj dni. V obilici opravkov skoro nisem imel časa pomisliti na dom in sem se partizanskega življenja hitro navadil. Največ nevšečnosti nam je delal visok sneg, ki je kljub prihajajoči pomladi še vedno pokrival gozdove in planjave.

Ker se je naša četa tudi številčno okrepila, je bilo nujno, da poiščemo novo taborišče. Določen je bil Ostri vrh nad Globodolom. Ko smo prišli na določeno mesto, smo takoj pričeli z urejanjem taborišča. Ker nismo imeli dovolj šotork, smo napravili svoja bivališča iz vej, strehe pa smo prekrili z lubjem.

V nekaj dneh je naša četa močno narasla, saj so z bližajočo se pomladjo pričeli prihajati v partizane fantje iz okolice Novega mesta in Mirne peči.

Četa je bila razdeljena na 3 vode in ker večina tovarišev še ni bila pri vojakih, smo se prično učili vojaških veščin. Posebno pozornost smo posvetili učenju partizanskega načina bojevanja in prvi pomoči ranjencem. Tudi politične izgradnje nismo pozabili. Tu je bil zelo delaven naš komisar Silvo, kasnejši narodni heroj, ki je bil star komunist. Zlasti veliko pozornost smo posvečali rokovanju z orožjem. Vsak bolec je moral znati razdreti in sestaviti puško in lahki mitraljez z zavezanimi očmi.

Pa tudi na akcije nismo pozabili. Najprej smo iz zasede napadli italijansko patrolo, ki je šla iz Novega mesta proti Mirni peči. Ker pa mitraljez zaradi pokvarjene

municije ni deloval, so Italijani srečno odnesli pete. Par dni za tem smo izvedli propagandno akcijo na Trški gori in še isti dan napadli karabinjersko patrolo pri Otočcu.

Patrola, ki je vdrla v Cankarjevo ulico v Novem mestu, se je vrnila z bogatim plenom. Zaplenili smo lahki mitraljez, ki pa je bil žal pokvarjen, pištolo, puško ter obilo municije. Pa tudi cigaret, šotork, odej in drugih reči je imel italijanski poročnik, ki smo ga obiskali, obilo na zalogi.

Tako smo si nabrali precej izkušenj v partizanskem načinu bojevanja in življenja. Patrole, ki so krožile v bližnji in širši okolici taborišča, so varovale četo, da je ne bi presenetili Italijani, ter hodile po orožje, katerega so imeli ljudje skritega in smo zanj zvedeli.

Nekega dne smo zvedeli, da se pripravlja večja akcija, v kateri bo sodeloval cel bataljon. Zvečer je komandir pred zborom čete pojasnil, da bomo napadli Žužemberk. Vsakemu vodu je povedal, kakšno nalogo ima. Naloga naše čete je bila, varovati dohode v Žužemberk iz Doberniča in Zagradca. Del čete pa naj bi sodeloval pri napadu. Ker je bila to prva večja akcija, se nas je seveda lotila nervoza, ki pa je minila, ko smo se odpravili na pot. Po celonočnem pohodu po skritih poteh, da ne bi bil sovražnik prezgodaj obveščen, smo ob svitu prišli na določeno mesto ter zavzeli položaje. Toda ko smo iskali stik z ostalima četama, ga nismo mogli dobiti. Šele po dolgem čakanju sta prispeli tudi četi iz Sv. Petra, ki sta se iz objektivnih razlogov zamudili. Prišel se je napad na karabinjersko postajo v Žužemberku, ki pa zaradi slabe obveščevalne službe in priprave za napad ni v celoti uspel. Naše enote so vdrle v Žužemberk, toda karabinjerske postaje niso mogle zavzeti.

Zato je odšel celoten bataljon na Ostri vrh. Ko so se vse tri čete zbrale v taborišču naše čete, smo se srečali stari znanci, ki se nismo videli že dolgo časa, saj so nekateri odšli v partizane že leta 1941.

Ko smo drugo jutro vstali, smo kmalu zaslišali streljanje, ki je prihajalo od Kolenčeve kmetije z Ostrega vrha, kamor je že prej odšla skupina borcev po vodo. Takoj je bila tja poslana patrola, da ugotovi, kaj je. Ko je patrola prišla do mesta, kjer bi moral biti naš stražar, ga tam ni bilo. Pač pa je bilo videti množico sledov, po katerih je bilo mogoče sklepati, da so prišli Italijani iz vasi Globodol ter se tik pred taboriščem obrnili proti Kolenčevi kmetiji po stezi, po kateri so pred njimi šli partizani, ki so jih tam napadli. Na pomoč je takoj odšla naša četa, ki pa sovražnika že ni več dobila. Zvedeli smo tudi, da so naši tovariši, ki so bili pri Kolencu, vsi ušli. Italijani pa so iz maščevanja zažgali Kolenčevo domačijo in odšli še pred našim prihodom. Ko smo se vrnili nazaj v taborišče, je štab bataljona, ki ni dobil nikakih podatkov o

sovražniku, sklenil, da se umaknemo proti Dobrniču in tam izvedemo reorganizacijo bataljona, ki je bila predvidena.

Ko smo prišli na določeno mesto v bližini Dobrniča, je res bila izvedena reorganizacija. Sklenjeno je bilo, da se v bodoče drže čete določenega teritorija in se okrepe ter se nato iz njih formirajo bataljoni, ki bodo tvorili Dolenjski odred. Tako je bila ena četa poslana v Gorjance, druga naj bi bila v okolici Novega mesta, tretja pa je odšla v Blatni klanec pri Trebnjem.

Ko je bila reorganizacija izvedena, imenovan komandni kader ter določene naloge vsaki enoti, je cel bataljon svečano prisegel, da se bomo borili proti sovražniku, dokler ne bo ta premagan in da smo za svobodo pripravljeni preliti tudi svojo kri ali pasti.

Proti večeru so se čete razšle vsaka v svojo smer. Slovo od tovarišev je bilo težko. Razšli pa smo se s trdno vero v pravičnost naše borbe in v našo amago, pa če bi ta terjala še tako velike žrtve.

Italijanski napad na Ostri vrh pa je v naših vrstah terjal tudi žrtve. Nekaj tovarišev, ki so omagali na poti iz Žužemberka, se je ustavilo na Frati, kjer so vedeli, da se bodo lahko odpočili in najedli. Ko so zvedeli, da so Italijani v bližini, so odšli s Frate. Ker pa niso dobro poznali terena, so zašli in padli v roke Italijanom.

Po strašnem mučenju so bili v Globodolu ubiti štirje partizani, enega pa so Italijani ubili v Straži.

Jože Udovič

RAZVITJE GASILSKEGA PRAPORA

9. junija je Industrijsko gasilsko društvo Novoteks razvilo svoj gasilski prapor. Ta dan smo vsi gasilci pričakovali z velikim veseljem. Gasilski prapor, katerega pokrovitelj je delavski svet podjetja, ima 6 spominskih trakov in 83 spominskih žebličkov.

Najlepša hvala vsem, ki so količkaj pripomogli z delom ali z denarno podporo k razvitju gasilskega prapora.

PET DNI V SONČNI ITALIJI

Napotili smo se v Doževo palačo, da bi si ogledali njeno notranjost. Na naše veliko razočaranje so nam vhod zaprli pred nosom, ker smo prišli ravno v času, ko jo zapro. Veličastna zunanja podoba te palače in njena slavna zgodovina nam je zagotavljala, da smo mnogo zamudili, ker je nismo videli tudi od znotraj. Odšli smo do Mostu vzdihljajev, s katerega je mogel obsojenec poslednjič videti sončno svetlobo skozi rešetke zaprtega mostu, preko katerega je stopal iz sodne dvorane v ječo in ostal v nji do zadnjega diha. Poslednji obsojenčev pogled s tega mostu je vselej spremljal globok vzdih in po neštetih takšnih vzdihih je most dobil svoje ime. Most je v senci visokih, strogih in mrkih stavb, kanal je črn, sinja barva morja ga ne doseže. Ob pogledu nanj spreleti človeka mraz kljub vročemu sončnemu dnevu in srce mu stisne čudna tesnoba.

Na vrhu stolpa Sv. Marka se je v soncu iskrila pozlačena figura, na mestni hiši, ki stoji stolpu nasproti, pa sta stala iznad ure beneška zvonarja, vsa bakreno oksidirana.

Na trgu Sv. Marka mrgoli golobov. Za nekaj lir je mogoče kupiti malo piče, ki jo razvajeni golobi prav radi pozobljejo iz rok, iz hvaležnosti pa sedejo dobrotniku na roke, ramena ali na glavo. Ko zmanjka živega prostora za pristanek, posedejo ostali okrog nog, nekaj pa jih še frfota okoli. Skoraj vsak turist, ki pride v Benetke, se fotografira tu med golobi. Vse kaže, da Kranjci za takšne zanimivosti nimamo smisla, ker si ni nihče zaželel pozirati z golobi.

Potem nas je zamikal trgovski oziroma turistično trgovski del mesta. Vstopili smo v labirint ulic in uličic, ki jih sem ter tja sekajo kanali. Ni kar tako pohajkovati po Benetkah. Izgubiti bi se nemara res ne mogel, zaiti pa nič kolikokrat. Posebno trgovine in trgovinice lahko človeku zmešajo orientacijo. Stopiš na en vogal z drobnimi praktičnimi spominki, do drugega te potegnejo steklene umetnine, za tretjim pa že več ne veš, odkod si prišel. Posebno me ženske smo imele s tem težave. Kdo pa bi nam tudi mogel zameriti našo radovednost, ko pa je bilo toliko za videti! Naša skupina se je odločila pogledati tovarno stekla predno se porazgubimo med trgovine. Prišli smo do nekih vrat, kjer je samo skromen napis opozarjal, da je tu tovarna stekla. Ko smo vstopili, nas je takoj prestregel mlad uniformiran uslužbenec, ki nas je odvedel do dvigala in z dvigalom do tistega nadstropja, kamor smo bili namenjeni oziroma je bil namenjen obiskovalcem. Prevzel me je občutek, kot da so nas pričakovali. Pa saj nas tudi so! Toda ne samo nas, pričakovali so slehernega, ki je vstopil. Vsak je mogel postati

njihov odjemalec, zakaj prepričana sem, da tri četrtine obiskovalcev vstopi brez namena kupiti karkoli in od teh jih prav gotovo velik del premoti kakšna vaza, kipec ali pepelnik. Iz malega hodnika smo vstopili v sobico, kjer je bila delovna miza, podobna pultu. Tu sta dva umetnika ustvarjala iz koscev raznobarnega stekla: eden marogaste svetleče jagode za ogrlice, drugi male figurice. Dolgo smo strmeli v njune spretne roke, ki so nad vročim plamenom talile in oblikovale prej mrtve steklene drobce v živahne drobne umetnine. Z vročim koncem približno 20 cm dolge palčke je pobral nekaj raznobarnih drobcev in jih nato nad plamenom stalil. Od časa do časa je stekleno maso stisnil v oglato obliko, spet segreval in spet oblikoval. To je nekajkrat ponovil in naenkrat je s palčke padla gotova jagoda za ogrlico v čudovitih prelivajočih se barvah. Drugi je za podstavek neki figurici vzel kos zelenkastega stekla, segreval, stiskal, razvlačil in ovijal, spet segreval in pritisnil ob figuro. Figurica in podstavek sta se zlepila, kot da sta iz voska, ne pa iz trdega, krhkega stekla. To je tako zanimivo delo, da je bilo kar težko oditi naprej. Skoraj neverjetno je, s kakšno lahkoto in gotovostjo ustvarjajo ti mojstri. Med delom se celo popolnoma brezbrizno pogovarjajo, kot da ne delajo z več sto stopinjami vročim plamenom in razžarjenim steklom. Iz te sobice nas je prijazni mladenič peljal po hodniku, obloženem s samimi umetniškimi steklenimi izdelki. Z vso pravico so beneški lestenci svetovno znani in dragoceni, zakaj pod njimi človek občuti veliko spoštovanje do njihove lepote in umetnikov, ki so jih ustvarili. Hodnik je bil bolj mračen, vendar nas je lepota umetnin prevzela. Stala sem na hodniku kot vkopana in strmela navzgor k lestencem, nato k vitrinam in policam ob strani, ki so bile polne figur, pepelnikov, posode, pa spet k stenskim svetilkam in okrasom. Oči so mi romale naokrog in gotovo sem bila videti kot kip, ki se obrača na vrtljivem podstavku. Na steni sem videla dvojje belih silhuet in zanimalo me je, če so to stenske svetilke. Mladenič, ki je bil obiskovalcem na uslugo, je zaradi našega očitnega zanimanja in občudovanja obrnil neko stikalo in ne samo silhuete, vsi lestenci so zablesteli, vse naokrog je zažarelo v tisoč barvah. Iz tega sijaja smo vstopili v sobo, ki je bila prav tako vsa polna razstavljenih raznovrstnih in raznobarnih steklenih izdelkov. Najprej nisem vedela, kje naj začnem ogledovati bogato obložene police in me je to obilje kar zmedlo. Napotila sem se k največji polici, kjer so bili razstavljeni največji predmeti. Ni moč povedati vsega, kar smo videli. Takoj ko smo vstopili v to sobo, je v meni že dozorel sklep, da brez spominka ne bom odšla. Po prvem površnem ogledu sem se začela razgledovati z namenom, da poiščem najlepše za najmanjši denar. Pepelniki so bili čudoviti. Toda bili so dragi in ker poleg tega ne kadim, za nakup niso prišli v poštev. Tudi posoda za sadje, vaze in razni servisi so bili predragi. Kaj torej kupiti? Eno od kolegic je zapeljal rožnato prelivajoči se pepelnik. Omahovala sem. Rada bi nekaj, kar bi imelo pečat prave beneške umetnosti, a za malo denarja. Na-

posled sem se odločila za moder kozarček, okrašen z živobarvnim cvetom. Kako čudovit bi bil cel servis, sem žalostna pomislila, ko sem z drobnim zavojčkom zapuščala hišo steklenih umetnin.

Zdaj smo se razbežali po trgovinah. Toč so bila vsa pročelja hiš trgovina pri trgovini. Souvenirji, mali lepi spominčki, so se vsepovsod ponujali na izbiro. Srečevali smo se na ulicah, ko smo hiteli od trgovine do trgovine ali bolje od izložbe do izložbe, eni v eni smeri, drugi v obratni. Na mestih, kjer ulice prečkajo kanali, smo nalezeli na gondoljere, ki so vabili na vožnjo. Sami mladi, krepki in simpatični fantje. Bili smo vsi dokaj trdni, nikogar ni zapeljala mikavna vožnja po beneških kanalih, pa saj si tudi ne bi mogli privoščiti tega, ker žep ne bi dovoljeval. Vsak pa je raje kupil droben spominek za svoje najdražje doma. Vsakdo je v teh trenutkih pozabil, da lire kopnijo in da imajo naše denarnice zelo plitko dno. Ko smo se zbirali na dogovorjenem mestu na Markovem trgu, je vsak več ali manj ugotovil, da ni imel namena porabiti toliko denarja. Ne bilo bi napak, če bi se podobno dogajalo tujim turistom tudi pri nas.

(se nadaljuje)

M. M.

NEKAJ O DELU AVTO-MOTO SEKCIJE NOVOTEKS

Avto-moto sekcija Novoteks je v tem letu izvedla že dva tečaja za šoferje-amaterje. En tečaj je bil tudi v Metliki in ga je obiskovalo 47 tečajnikov. Izpita iz prometnih predpisov nista opravila 2 tečajnika, izpit iz vožnje pa so vsi opravili, za avto 23 in za motorno kolo 34 tečajnikov.

Drugi tečaj je bil v Novem mestu. Obiskovalo ga je 36 tečajnikov. Izpiti so opravili vsi tečajniki, 18 za motorno kolo in 31 za osebni avto.

Tretji tečaj, ki je sedaj v Škocjanu, je naša sekcija organizirala na prošnjo AMD Novo mesto. Tečaj obiskuje 50 tečajnikov. Od teh je že 10 opravilo izpit za voznike mopedov, ostali bodo opravliali izpit za A in B kategorijo v sredi avgusta.

Iz gornjega je razvidno, da je uspeh naših tečajnikov pri opravljanju izpitov odličen.

Tudi delavnica za popravilo in vzdrževanje vozil uspešno deluje. V delavnici dela občasno tudi avtomehanik

Peter Štampfelj. Tako lahko sedaj članom popravijo tudi večje okvare na vozilih, kar pa prej ni bilo mogoče.

V. M.

NAŠA KRONIKA

Poročili so se:

Miran Simič, Bernarda Adlešič - poročena Dumešič, Bojan Brovet, Amalija Bele - poročena Pirnat in Štefka Grahek - poročena Orlič.

Rodile so:

Ivanka Ovniček - deklico, Anica Šiško - deklico, Zlata Bošnjak - deklico in Anica Klobučar - deklico.

Novoporočencem želimo veliko sreče in zadovoljstva, mladim mamicam in novorojenčkom pa veliko zdravja in najlepše čestitke !

V podjetje so prišli:

Franco Hrovat, Janez Kastelic in Marija Vranešič.

Novim članom našega delovnega kolektiva želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva !

Podjetje so zapustili:

Danica Križan, Marija Budna, Bruno Koprivnik, Marija Gal, Jožefa Gregorčič II. in Marija Skledar.

Dne 31. 7. 1963 je stanje zaposlenih 803. Od tega je 551 žensk in 252 moških.

EKSKURZIJA NOVOMEŠKE PODRUŽNICE ZITTIS-a

Društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev Novo mesto je priredilo strokovni izlet za svoje člane v tekstilno tovarno "Vunateks" Karlovec. Te uspele strokovne ekskurzije so se udeležili člani iz tekstilne tovarna "Novoteks" obrat Novo mesto in Metlika, tovarna perila "Labod" Novo mesto, Belokranjske trikotaže "Betí" Metlika in "Tekstilane" Kočevje.

Stanovski tovariši iz Karlovca so nas zelo prijazno sprejeli. Ogledali smo si tovarno, nato pa smo s člani ZITTIS-a te tekstilne tovarne izmenjavali strokovne izkušnje. Iz naše tovarne se je ekskurzije udeležilo 16 članov.

Smatramo, da so takšne in slične ekskurzije in strokovni ogledi zelo koristni, zato moramo poživeti to obliko dela našega društva.

Koncem meseca junija so nas obiskali člani ZITTIS-a pododbora Ljubljane. V imenu naše organizacije in podjetja je goste pozdravil predsednik našega društva tov. Kovačič. Skupno s člani iz Metlike obrat "Novoteks" in tovarno trikotaže "Betí" smo si ogledali obe tovarni, nato pa smo izmenjavali strokovne izkušnje. Za tovariški sprejem se je zahvalil predsednik ljubljanskega pododbora ZITTIS-a tov. ing. Smolik.

NE DELAJMO TAKO

— . — . —

Člani mladinske organizacije v predilnici Česane preje v Metliki so se dogovorili, da gredo na izlet na Plitvička jezera s tovornim avtomobilom. Ko pa se je v nedeljo zjutraj ob dogovorjenem času šofer pripeljal s tovornim avtomobilom v Metliko, so ga tam čakali le 4 člani mladinske organizacije. Seveda je zaradi premajhne udeležbe izlet odpadel. Nihče od prijavljencev, ki so ostali doma, pa ni pomislil niti na to, da tudi vožnja iz Novega mesta v Metliko nekaj stane, niti na šoferja, ki se je na svoj prosti dan zgodaj zjutraj zastonj pripeljal v Metliko.

Vsem tistim, ki organizirajo podobne izlete s tovornim avtomobilom podjetja pa tale napotek: ker tovorni avtomobil ni vedno na razpolago, ga je treba pravočasno rezervirati in to pred petkom. Potem pa šele zbirati prijave.

— . — . —

Ni dolgo tega, kar smo zgradili novo šedovo halo s prizidkom. V prizidku sta tudi garderobi z umivalnicama. V začetku so člani našega kolektiva, ki uporabljajo te prostore, še nekako pazili na red in čistočo. Toda v zadnjem času vlada v umivalnicah velika nečistoča. Umivalniki so umazani in zamašeni, nekateri so popolnoma črni od umazanije. Posamezniki si celo v umivalnikih umivajo obutev. Tla so polita z vodo in nesnago. Po zidovih na hodniku in v garderobi so sledovi umazanih rok in gumijastih podplatov. S takim početjem uničujemo te prostore, ki smo jih zgradili z lastnimi sredstvi. Prepričani pa smo, da vsak doma bolje pazi na čistočo. V kolikor se stanje ne bo izboljšalo, bomo v prihodni številki našega glasila objavili imena tistih, ki ne pazijo na čistočo.

— . — . —

V pravilniku o prometni vzgoji in varnosti v prometu, ki ga je sprejel delavski svet podjetja na 7. zasedanju dne 26.12.1962, je v 22. členu določilo, da vožnja s kolesi in motornimi vozili last članov kolektiva po dvorišču tovarne ni dovoljena. Kljub temu pa vidimo vsak dan kolesarje, kako se vozijo po dvorišču. Tudi opozorila vratarjev nič ne zaležejo. Ali naj zopet najprej pride do nesreče, potem pa bomo šele začeli spoštovati predpise ?

— . — . —

IZLET NA HMELJNIK

4. julij dan borcev smo letos proslavili na Hmeljniku. Izlet je organizirala sindikalna podružnica našega podjetja. Najprej je bila kratka proslava, sledila pa je prosta zabava. Izleta se je udeležilo okrog 500 članov našega kolektiva in njih svojcev.